

Jde o nástěnnou malbu v jeho thébské hrobce (TT 78) z doby okolo roku 1400 př. n. l. Obě sedící dívky si povídají a jedna dává druhé čichat vůni lotosového květu. Ani toto zobrazení však nelze považovat za doklad ženské homosexuality ve starém Egyptě.

Na závěr lze říci, že z citovaných písemných pramenů vyplývá jednoznačné odmítnutí homosexuality staroegyptskou společností. (Mužská) homosexualita podle nich vyvolává zděšení bohyně, utajení králem, zavržení a opovržení mudrcem a odpor lidí (alespoň ze sebennytského kraje). Kdyby se ženě být jen ve snu zdálo o souloži se ženou, pak ji „stihne zlý osud“ na tomto světě. Případně provozování homosexuálního styku, chápané v Kniže mrtvých jako těžký přečin, by člověku znemožnilo věčný život v říši mrtvých, což byl pro Egyptana trest nejtěžší.

5. Stvořitel Chnum modeluje chlapce a jeho ducha („dvojníka“) na hrncířském kruhu. Překres reliéfu ze svatyně Amenhotepa III. v luxorském chrámu.

JITKA KLIMEŠOVÁ

Jak přiblížit polární krajiny čtenářkám poezie

Počet pravých a levých gumáků na točnách

Pozornost, jaké se mezi sdělovacími prostředky těší náš polární výzkum, nemá v jiných terénních biologických a geologických oborech obdobu. Ještě se nám nestalo, že by při nasedání do aut směřujících na bělokarpatské louky přišel televizní štáb a ptal se, na čem se chystáme v tomto zajímavém rostlinném společenstvu, které se druhovou bohatostí na malé prostorové škále vyrovná nejbohatším společenstvům na světě, bádá. Bez povšimnutí zůstávají dokonce výzkumné cesty do atraktivních míst, jako je pohoří Bamenda v Kamerunu nebo Západní Himálaj. Možná je to nějakou skrytou afinitou Čechů k polárním krajinám. Ač jsme bezpečně usazeni v české kotlině, toužíme po dálkách, dobrodružství, mrazu a setkání s polárním medvědem. Připomeňme, že Eskymo Welzel, který byl zvolen náčelníkem Eskymáků na Novosibirských ostrovech, byl

Čech. Julius Payer, jeden z vedoucích výpravy, která objevila Zemi Františka Josefa, byl rovněž Čech. Svěho zástupce jsme měli v polární výpravě Umberta Nobileho, která měla za cíl doletět na severní pól vzduchodí. Čechem byl také Karel Němec, který s klubem pražských otužilců dosáhl první severního pólu ve hře Jary Cimrmana.

Hrdi na český polární výzkum, jeho tradice i naši popularitu, byli jsme trochu zaraženi, když se paní redaktorka při pravidelných živých vstupech pro regionální doudebské rádio každou středu v osm ráno během našeho pobytu v české základně na Svalbardu začátkem rozhovoru přiznávala, že se musela kolegy zeptat, jaký je rozdíl mezi Arktidou a Antarktidou. Že by ta láska Čechů k polárním oblastem byla tak slepá? Uvažovali jsme, kde se stala chyba. Věnujeme se snad popularizaci málo, nebo něco zanedbaly už paní učitelky na základní škole? Nešlo mi to z hlavy ani během služby, kterou jsem ten den měla a při níž jsem vařila čaj a polévku pro kolegy, až se vrátí z terénu hladoví a vymrzlí. Právě jsem zametala předsíň, když mi při pohledu na dva levé brčálové zelené gumáky došlo, že ta otázka není vlastně vůbec pohoršující, naopak je dokonce zajímavá. Dva chybějící pravé gumá-

ky totiž byly právě tou dobou na antarktické stanici Johanna Gregora Mendela na ostrově Jamese Rose (tedy na opačné straně zeměkoule) a čekaly, jestli je roztržitý polární badatel v lednu zase správně spáruje. Arktida a Antarktida se do té doby budou tedy lišit v množství pravých a levých gumáků!

Jak přiblížit čtenářce poezie polární krajiny? Jsme každý z jiného těsta, takže je pochopitelné, že jsme všichni nečetli v dětství „Trošečníky na kře ledové“ či jiné hrdinské historiky. Arktida se však dá přiblížit i jemnocitným povahám a možno započít už v dětství. Vždyť i medvídek Pú se s Kryštůfkem Robinem zúčastnil expedice k severní točně alias tyčně, a také ji našel (ležela v potoce). Tato slavná expedice byla pořádána z objevitelských pohnutek a její popis postihuje ten pravý důvod putování k pólům, který je nezávislý na zeměpisné poloze pólu¹ a je stejný jak pro humanitně vzdělané éterické duše, tak pro přírodovědce. Medvídek Pú ho vyjádřil slovy: „Jdeme na expudici, my všichni, ponese se s sebou jídlo. Něco jdeme objevit.“²

Děkuji, Pú, je to severní tyčna. Uplavala nám při loňské oblevě.

1) Anna Marcinková: Kolik severních pólů má Země? <http://www.osel.cz/index.php?clanek=3383>.

2) A. A. Milne: Medvídek Pú. Překlad Hany Skoumalové.

Doc. RNDr. Jitka Klimešová, CSc., (*1963) vystudovala Přírodovědeckou fakultu UK. V Botanickém ústavu AV ČR, v. v. i., v Třeboni se zabývá populační biologii, funkční morfologií a ekologií rostlin. Přednáší na Přírodovědecké fakultě JČU.